

**Plan Zabezpieczenia
Biologicznego
Siedziby Stada
300+**

Plan przeznaczony jest dla gospodarstw posiadających średniorocznie ponad 300 sztuk trzody chlewnej bądź/i posiadających pracowników.

Dokument przygotowany przez Huberta Zdzenickiego z PIW Międzychód jako wzór do bezpłatnego rozpowszechniania. Tabele załączone do planu stanowią jedynie wzory do powielania i wypełniania, nie wypełnia się ich a jedynie ich kopie.

W przypadku pomysłów i uwag proszę o kontakt zdzenicki.hubert@gmail.com.
bądź 517 171 176

Właściciel gospodarstwa:

Adres:

Nr siedziby stada:

Telefon kontaktowy:

Data wydania planu:

Zatwierdzenie PLW :

Data

Podpis i Pieczęć

Rozporządzenie 2021/605
Wdrożenie zasad bioasekuracji w siedzibie stada

1. Uniemożliwić kontakt bezpośredni i pośredni zwierząt utrzymywanych w różnych gospodarstwach oraz z dzikami, tuszami odstrzelonych i padłych dzików poprzez:
 - a. stosowanie zakazu utrzymywania świń przez pracowników zatrudnionych w danym gospodarstwie,
 - b. stosowanie sprzętów i narzędzi do obsługi tylko jednej siedziby stada (zakaz wypożyczania i pożyczania oraz przenoszenia pomiędzy siedzibami stada) z wyjątkiem specjalistycznego sprzętu i narzędzi po uprzednim oczyszczeniu i dezynfekcji.
2. Ustanowienie strefy czystej i brudnej posiadających fizyczną granicę, której nie wolno przekraczać bez zmiany obuwia i odzieży.
3. **Strefa czysta obejmuje budynek ze zwierzętami, magazyn pasz i magazyn ściółki oraz pomieszczenie ze sprzętem do ich obsługi.**
4. Każdorazowe mycie i dezynfekcja rąk oraz dezynfekcja obuwia przy wejściu do budynków inwentarskich. Stosowane środków do dezynfekcji posiadają zatwierdzenie i znajdują się w wykazie środków bakterio i wirusobójczych.
5. Uniemożliwienie kontaktu ze stadem osobom, które w okresie 72 godzin przed wejściem do gospodarstwa uczestniczyły w polowaniu, odłowieniu zwierząt lub miały kontakt z tuzami dzików, bądź padłymi zwierzętami.
6. Nie dopuszczenie do strefy czystej osób nieupoważnionych oraz środków transportu zbędnych przy hodowli i chowie świń.
7. Prowadzenie rejestrów osób wchodzących do budynków inwentarskich, magazynów pasz i ściółki oraz pojazdów wjeżdżających w których odnotowujemy:
 - a. datę i godzinę wejścia;
 - b. imię i nazwisko osoby wchodzącej;
 - c. nr rejestracyjny;
 - d. cel wyjazdu lub wizyty;
 - e. datę i miejsce ostatniego kontaktu z innym świniami;
8. Konstrukcja budynków inwentarskich oraz stosowanie wszelkich zabezpieczeń uniemożliwiających kontakt stada, pasz i ściółki z innymi zwierzętami. Zabezpieczenie przeciwko owadom powinno obejmować właściwą higienę w budynkach i wokół nich oraz stosowanie preparatów do dezynsekcji.
9. Gospodarstwo musi posiadać ogrodzenie obejmujące budynki inwentarskie, magazyny pasz i ściółki. Istnieje możliwość uznania ściany budynku jako linii ogrodzenia jeżeli nie istnieją w nim wejścia/wyjścia a wszelkie otwory, okna i wentylatory zostały prawidłowo zabezpieczone.
10. Należy w każdej siedzibie stada posiadać zatwierdzony przez Powiatowego Lekarza Weterynarii Plan Zabezpieczenia Biologicznego.
11. Każdy budynek z świniami zostaje oznaczony indywidualnym numerem.
12. Przed wjazdem i wejściem na teren siedziby stada oraz przed budynkami ze świniami obowiązują tabliczki „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.
13. W siedzibie stada znajduje się dokumentacja leczenia zwierząt.
14. W siedzibie stad przestrzega się zakazu żywienia świń odpadami gastronomicznymi.
15. Świnie wprowadzane do gospodarstwa zaopatrywane są w świadectwa zdrowia.

16. Utrzymuje się świnie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach, w których są utrzymywane tylko świnie, mających oddzielne wejście oraz nie mających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń w których są utrzymywane zwierzęta.
17. Sporządza się spisy świń z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochu, loszki, knury, i knurki oraz aktualizuje się na bieżąco ten spis.
18. Wykłada się maty dezynfekcyjne przed wejściami do gospodarstwa w którym są utrzymywane świnie i wyjściami z tego gospodarstwa oraz przed wejściami do budynków lub pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie, i wyjściami z tych budynków lub pomieszczeń, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość danego wejścia lub wyjścia, a długość – nie mniejsza niż 1 m, a także stałe utrzymywanie tych mat w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.
19. Wykłada się maty dezynfekcyjne bądź buduje się niecek dezynfekcyjnych lub stosuje się urządzenia zapewniającą skuteczną dezynfekcję przed wjazdami do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, i wyjazdami z tego gospodarstwa, przy czym szerokość wyłożonych mat powinna być nie mniejsza niż szerokość wjazdów i wyjazdów, a długość – nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego z tego gospodarstwa, a także stałe utrzymuje się maty dezynfekcyjne lub niecek dezynfekcyjne w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego.
20. Stosuje się przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń, przed rozpoczęciem tych czynności, środki higieny niezbędne do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń, w tym mycia i odkażania rąk oraz oczyszczania i odkażania obuwia.
21. Na bieżąco oczyszcza się i odkaża narzędzia oraz sprzętu wykorzystywanych do obsługi świń.
22. Używa przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą świń odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonego wyłącznie do wykonywania tych czynności.
23. Prowadzi się rejestr środków transportu do przewozu świń, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestr wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnie.
24. Uniemożliwia się osobom postronnym wchodzenia do budynków, w których są utrzymywane świnie.
25. W siedzibie stada przestrzega się zakazu karmienia świń zielonką lub ziarnem zbóż pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami lub z obszarów zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed ich podaniem świniom.
26. Nie wykorzystuje się w pomieszczeniach, w których są utrzymywane świnie słomy na ściółkę dla zwierząt, pochodzącej z obszaru objętego ograniczeniami lub obszaru zagrożenia, chyba że tę słomę poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików co najmniej przez 90 dni przed jej wykorzystaniem.
27. Nie wnosi się na teren gospodarstwa, zwłok dzików, tusz dzików, części tusz dzików i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz materiałów i przedmiotów, które mogły zostać skażone wirusem ASF.

28. Nie prowadzi się uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny innych niż utrzymywane w tym gospodarstwie.
29. Nie wykonuje się czynności związanych z obsługą świń przez osoby, które w ciągu ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na zwierzęta łowne lub odłowie takich zwierząt.
30. Pomieszczenia i budynki gospodarstwa muszą:
- być zbudowane w taki sposób, aby żadne inne zwierzęta nie mogły wejść do pomieszczeń i budynków ani mieć kontaktu z utrzymywanymi świniami, ich paszą i materiałem ściółkowym,
 - umożliwiać mycie i odkażanie rąk,
 - umożliwić czyszczenie i odkażanie pomieszczeń,
 - posiadać warunki do zmiany obuwia i odzieży przy wejściu do pomieszczeń, w których utrzymuje się świnie,
31. W gospodarstwie znajduje się ogrodzenie ochronne okalające co najmniej pomieszczenia, w których utrzymywane są świnie oraz budynki w których przechowuje się paszę i ściółkę.

Alarmowe Numery Telefonów – Lista kontaktowa

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Międzychodzie:	+48 604 104 869
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Międzychodzie:	+48 95 748 25 66
Lekarz weterynarii opiekujący się stadem:	
Lecznica opiekująca się stadem:	
Właściciel stada:	
Numer Alarmowy:	112

Czynnik wpływający na bezpieczeństwo biologiczne	Sposób zabezpieczenia przed rozprzestrzenianiem chorób	Wykonanie TAK/NIE
Ustalenie stref „czystych” i „brudnych”	Strefa „czysta” – budynki / pomieszczenia / miejsca gdzie trzyma się świnię, ściótkę, paszę. Strefa „brudna” - część gospodarstwa nie granicząca bezpośrednio z wejściami do strefy „czystej”, która obejmuje dom mieszkalny posiadacza świń, miejsce parkowania samochodów, maszyn rolniczych, kontenery na odpady itp.	TAK
Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń	Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń odbywa się za każdym razem kiedy świnię zostaną wyprowadzone z kojca/pomieszczenia albo minimum raz na 6 miesięcy. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	TAK
Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu	Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu używanego w strefie „czystej” odbywa się min raz w tygodniu lub za każdym razem gdy sprzęt jest wyniesiony spoza strefy „czystą” lub zabrudzony. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	TAK
Czyszczenie i dezynfekcja samochodów, maszyn	Samochody i urządzenia wjeżdżające na teren gospodarstwa muszą mieć oczyszczone i zdezynfekowane min. koła i nadkola. Pojazdy wjeżdżające do strefy „czystej” muszą być umyte i zdezynfekowane z zewnątrz w całości. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	TAK
Higiena osób mających kontakt ze świnią	Każda osoba obsługująca świnię lub pracująca przy paszy / ściótkę przy wejściu do strefy „czystej” zmienia obuwie oraz ubranie robocze używane wyłącznie w wyznaczonej strefie. Przy wejściu do budynku gdzie przebywają świnię, przechowuje się paszę i ściótkę znajdują się wiaderko z wodą i szczotka oraz mata/kuweta z środkiem dezynfekcyjnym	TAK
Wprowadzanie świń do gospodarstwa	Wprowadzenie świń ze znanego źródła, odpowiednio oznakowanych i ze świadectwem zdrowia; nie umieszczanie świń w tym samym kojcu gdzie są inne świnię, trzymane dłużej niż 30 dni lub od urodzenia. Nie stosuje się naturalnego krycia loszek i loch pochodzących z innych gospodarstw	TAK
Wysyłanie świń z gospodarstwa	Wysyłanie świń bez objawów chorobowych, właściwie oznakowanych i z wymaganą dokumentacją (świadectwo zdrowia, dokument łańcucha żywieniowego jeśli do rzeźni). Nie stosuje się naturalnego krycia knurem pochodzącym z innego gospodarstwa	TAK
Posiadanie wiedzy na temat chorób świń	Uczestniczenie w szkoleniach organizowanych przez PLW, ODR inne; posiadać ulotki i materiały dotyczące zapobiegania chorobom świń	TAK
Wejście osób z zewnątrz w celu wykonania usług (naprawy, remonty, wizyty lekarskie, inseminacja itd.)	Każda osoba wchodząca do strefy „czystej” musi : oczyścić obuwie i zastosować jednorazowe ochraniacze/ zmienić obuwie na robocze stosowane wyłącznie w budynku inwentarskim; zastosować jednorazowy kombinezon ochronny lub czyste, wyprane ubranie robocze. Narzędzia używane w strefie „czystej” muszą być wyczyszczone i jeśli możliwe zdezynfekowane	TAK
Przygotowanie paszy dla świń	Zakaz stosowania zielonki, odpadków kuchennych; ziarno przed skarmianiem przechowywane 30 dni; zabezpieczone przed dostępem zwierząt w zamkniętym pomieszczeniu.	TAK
Materiał ściótkowy dla zwierząt - słoma	Przechowywana 90 dni przed zastosowaniem; zabezpieczona przed dostępem zwierząt pod dachem i ogrodzona lub w zamkniętym pomieszczeniu.	TAK
Zagospodarowanie odpadów w tym padłych świń	Wszystkie padłe świnię w wieku powyżej 28 dni zgłaszane raz w tygodniu do PLW; przechowywanie padłych świń w zamkniętych kontenerach w strefie „brudnej”	TAK

Schematyczny plan siedziby stada z zaznaczonymi i opisanymi:

1. Granicami siedziby stada.
2. Wskazanie kierunków geograficznych
3. Ogrodzenia
4. Parkingi
5. Granicami strefy czystej i brudnej.
6. Wyjazdami i wyjazdami, Wejściami i Wyjściami
7. Budynkami ze zwierzętami
8. Mieszalnia pasz
9. Magazynami.
10. Rampy załadunkowe
11. Lokalizacjami stacji deratyzacyjnych i ich numerami.
12. Wiatami na sprzęt.
13. miejsca składowania gnojowicy lub obornika
14. miejsce przechowywania i odbioru padliny, ewentualnie spalarnia
15. budynki mieszkalne i socjalne, biura, warsztaty,
16. myjnie, niecki, wiaty i bramki dezynfekcyjni
17. Urządzeniami wyposażenia siedziby stada.
18. Drogami przemieszczania się ludzi.
19. Drogami przemieszczania się zwierząt.
20. Drogami przemieszczania paszy.
21. Drogami przemieszczania odpadów.
22. Źródłami wody oraz rozmieszczeniem poidel.
23. Najbliższe otoczenie siedziby stada obejmujące: drogi, wody płynące i stojące, lasy.
24. inne istotne elementy mające istotny wpływ na funkcjonowanie lub bioasekuracji fermy

Schematyczny plan siedziby stada

Plan ogólny otoczenia siedziby stada

ANALIZA RYZYKA GOSPODARSTWA

CZYNNIK	PROPONOWANE ROZWIĄZANIE	DALSZĄ KONTROLA/MONITORING
Lokalizacja fermy	Należy na bieżąco monitorować sąsiedztwo fermy. W przypadku obserwacji dużej ilości dzikich zwierząt należy postarać się o wycięcie okolicznych drzew i krzaków. Można również zastosować alternatywne środki odstraszające zwierzęta (zapachowe, dźwiękowe, itp.) W miarę możliwości rozważyć odsunięcie zasiewów kukurydzy od granicy działki – optymalnie 150 m. Warto sprawdzić czy w promieniu 500 m od gospodarstwa nie jest rozlewana gnojowica lub obornik z innych gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną. W takim przypadku warto postarać się o zmianę sytuacji z właścicielem gruntów.	Lokalizacja fermy jest to czynnik, na który nie mamy wpływu, jednak istnieje szereg możliwych zabiegów ograniczający wpływ czynników ryzyka w najbliższej okolicy.
Zabezpieczenie gospodarstwa	Każde gospodarstwo musi być ogrodzone. Dotyczy to zarówno zasadniczych budynków inwentarskich, jak i przylegających lub podlegających gospodarstwu miejsc operowania, takim jak mieszalnie pasz, magazyny pasz i surowców. Ogrodzenie powinno być solidnie wykonane, trwale związane z gruntem, optymalnie o wysokości 150 cm . Przy bramach wjazdowych należy umieścić tablice z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.	Kontrolę ciągłości ogrodzenia powinno się wykonywać na bieżąco, co najmniej raz na tydzień. Dziury w ogrodzeniu i potencjalne miejsca wtargnięcia nieupoważnionych osób lub zwierząt dzikich należy zabezpieczać niezwłocznie po zaobserwowaniu.
Podział gospodarstwa na strefy	Wstęp do gospodarstwa musi być ściśle kontrolowany i ograniczony do niezbędnego minimum. Gospodarstwo powinno być podzielone na strefy, gdzie reżim wstępu powinien być stopniowo zwiększany i najwyższy w strefie czystej gospodarstwa, jak nazywana jest strefa produkcyjna. Strefy powinny być widocznie oddzielone, fizyczną barierą , wjazd i dostęp na strefy musi być ściśle kontrolowany i określony procedurą, możliwy jedynie w wyznaczonych miejscach gdzie umieszcza się śluzy dezynfekcyjne. Sam budynek inwentarski może stanowić strefę czystą. Gospodarstwo należy podzielić przynajmniej na dwie strefy – strefę czystą – produkcyjną, gdzie dostęp mają zwierzęta produkcyjne oraz osoby pracujące w tej strefie, dostęp do tej strefy możliwy jest jedynie po zmianie odzieży i obuwia, na właściwe dla gospodarstwa, a także po umyciu i dezynfekcji rąk - strefę brudną gospodarstwa obejmującą ogrodzoną część fermy, na której odbywa się transport zwierząt i dóbr, produkcja pasz, magazyny oraz parkingi dla pojazdów polowych, itd. , gdzie dostęp musi być ograniczony do niezbędnego minimum, zarówno dla pojazdów, jak i ludzi. Dostęp do tej strefy możliwy jest jedynie po dezynfekcji kół pojazdu i dezynfekcji obuwia. Strefa znajdująca się poza kontrolą gospodarstwa nazywana jest strefą ryzyka. Czasami wydzielana jest tak zwana strefa buforowa, czyli ogrodzona część gospodarstwa, w której obowiązuje zasada ograniczonego dostępu, jednak poza tą zasadą nie obowiązują dodatkowe zabiegi bioasekuracyjne. W tej strefie często zlokalizowane jest biuro lub dom mieszkalny i parking samochodów osobowych.	Granice stref muszą być jasno określone i rozpoznawalne nawet dla osób niezwiązanych z gospodarstwem. Wjazd na strefy i dostęp dla ludzi musi być uregulowany procedurą. Minimalne wymagania bezpieczeństwa wymagane przy dostępie do strefy czystej gospodarstwa to mycie i dezynfekcja rąk i obuwia, zmiana odzieży i obuwia na właściwe dla gospodarstwa lub w ostateczności zastosowanie odzieży jednorazowej i ochraniaczy na buty. Minimalne wymagania bezpieczeństwa rekomendowane przy wjeździe na teren strefy czystej to (mycie) dezynfekcja pojazdu. Ze względu na funkcjonalność i biobezpieczeństwo zaleca się, aby budynki mieszkalne i strefa prywatna była wyłączona ze strefy brudnej gospodarstwa.
Śluzy na granicy stref	Śluzy na granicy stref muszą być podzielone na część brudną i czystą, a linia graniczna musi być jasno rozpoznawalna i najlepiej stanowić granicę fizyczną (np. ławka lub linia pryzniców). Wymagana jest każdorazowa zmiana obuwia i odzieży roboczej przy wejściu i wyjściu do/z strefy czystej. Wyposażenie śluzy musi umożliwiać wymagane mycie i dezynfekcja rąk (środki używane do odkażania spełniają wymagania i zarejestrowanych zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych);	Zastosowanie się do procedury wejścia oraz ścisłego zachowania stref należy weryfikować na bieżąco, w przypadku problemów z wdrożeniem należy zastosować środki kontroli typu monitoring wizyjny.

Bramki i maty dezynfekcyjne	Wjazd na teren gospodarstwa musi być poprzedzony dezynfekcją pojazdu i sprawdzeniem jego czystości. Wjazd na fermę powinien być wyposażony w urządzenia/ maty do dezynfekcji. W wejściach/wjazdach pomiędzy strefami czystą i brudną wyłożony jest sprzęt do dezynfekcji.	Przy zastosowaniu wanien i mat dezynfekcyjnych należy zwrócić uwagę na ich czystość i stan środka dezynfekcyjnego. Przy zastosowaniu automatycznych bramek dezynfekcyjnych należy dostosować prędkość przejazdu do zaleceń producenta.
Ograniczenie dostępu	Zaleca się radykalne ograniczenie dostępu do stref gospodarstwa wszystkim obcym środkom transportu oraz osobom postronnym. Ograniczenie to powinno mieć zastosowanie do strefy brudnej i kategoriycznie do strefy czystej gospodarstwa. Wjazd i wejścia do stref gospodarstwa muszą być uzasadnione i udokumentowane.	Należy zwrócić uwagę na czystość wjeżdżających środków transportu, w razie konieczności wdrożyć procedurę mycia przed zastosowaniem dezynfekcji.
Drogi wewnętrzne	Należy dążyć (gdzie to możliwe) do jasnego rozdziału dróg czystych i brudnych - czyste – drogi przemieszczania się personelu, paszy, zwierząt - brudne – drogi usuwania padliny, odpadów, gnojowicy, obornika.	
Parkingi	Parkingi dla gości, pracowników oraz dostawców powinny być wydzielone poza granicami gospodarstwa. Parkingi dla samochodów osobowych najlepiej wydzielić w strefie buforowej. Parkingi maszyn rolniczych i wewnętrznych środków transportu często wydzielane są w strefie brudnej gospodarstwa.	
Rampy załadunkowe - wyładunkowe	Rampy do sprzedaży/odbioru zwierząt najlepiej usytuować na granicy strefy brudnej i strefy ryzyka. Dopuszczalna jest również lokalizacja na granicy strefy czystej i brudnej. Obcy transport zwierzęcy nie powinien wjeżdżać na teren gospodarstwa, a zwierzęta raz wygonione z budynków inwentarskich nie mogą powracać do budynków inwentarskich. Rampy powinny być podzielone przynajmniej na 2 strefy, które zapobiegą możliwości cofania się zwierząt oraz ustanowią granicę między strefą brudną i ryzyka. Kierowcy obcego transportu nie mogą mieć wstępu na rampę lub powierzchnię przeznaczoną dla załogi fermy. Należy wdrożyć zakaz pożyczania sprzętu oraz przeanalizować sposób przekazywania i podpisywania dokumentów. Rampy przeładunkowe powinny być wykonane z materiałów łatwych do umycia i dezynfekcji, oraz powinny być poddawane tym zabiegom po każdym użyciu, bez zbędnej zwłoki, przy czym gnojowica z mycia rampy powinna mieć osobny odpływ zapobiegający mieszanemu się z gnojowicą magazynowaną w budynkach inwentarskich.	Obsługa sprzedaży i transportu zwierzęcego jest punktem krytycznym dla każdego gospodarstwa. Opracowanie procedur operacyjnych związanych z tym zagadnieniem pozwoli wyeliminować błędy oraz znacznie ograniczyć ryzyko wniknięcia chorób. Zaleca się dopuszczenie jedynie pustych, umytych i zdezynfekowanych pojazdów, jeżeli jest to niemożliwe należy odsunąć punkt załadunku zwierząt możliwie daleko od gospodarstwa.
Otoczenie budynków	Powierzchnie przylegające bezpośrednio do budynków inwentarskich należy oczyścić z wszelkich zbędnych urządzeń i materiałów, tak aby nie stanowiły one rezeruaru dla gryzoni i innych szkodników. Trawa powinna być wykoszona, lub wysypana kamieniami.	

Pracownicy oraz goście	Dostęp do strefy czystej gospodarstwa należy opisać Procedurą wejścia. Powinna ona zawierać niezbędne instrukcje dla osób wchodzących do stref produkcyjnych. Zaleca się zastosowanie przynajmniej wymogu pisemnej rejestracji wejścia, mycie i dezynfekcję rąk oraz zmianę obuwia i odzieży na właściwe gospodarstwu.	Procedura wejścia musi być ściśle przestrzegana przez wszystkie osoby wchodzące do strefy czystej gospodarstwa niezależnie od rangi oraz częstości wejść.
Okres bez kontaktu	Zaleca się wdrożenie zasady wejścia na strefę czystą gospodarstwa jedynie po okresie braku kontaktu z trzodą chlewną dzikami. W przypadku polowania oraz kontaktu z dzikami – 72h, w przypadku kontaktu z trzodą chlewną – optymalnie 48h.	Zasady utrzymywania kwarantanny należy opracować dla każdego gospodarstwa indywidualnie. Odstępstwem od reguły mogą być zasady poruszania się osób zatrudnionych w większych organizacjach, które poruszają się zgodnie z przepływem świń.
Posiłki	Należy wyznaczyć miejsce spożywania posiłków przez osoby zatrudnione do obsługi stada. Należy wdrożyć zakaz spożywania wieprzowiny i dziczyzny, jeżeli punkt spożywania posiłków jest usytuowany w strefie czystej	Należy rozważyć możliwość wdrożenia cateringu właścicielskiego.
Ubrania i obuwie	Gospodarstwo powinno zapewnić wszystkim pracownikom oraz gościom odpowiednio oznakowane ubranie oraz obuwie w zależności od strefy gospodarstwa. Ubrania i obuwie powinno być łatwe do rozróżnienia (np. podział na kolory) i prane na fermie. W przypadku małych ferm dopuszczalne jest pranie odzieży na zewnątrz.	Zapewnienie odzieży i obuwia pracownikom leży po stronie pracodawcy. Używanie prywatnych ubrań wprowadza chaos i brak możliwości weryfikacji przestrzegania procedur. Ubrania i odzież powinny być należytej jakości, aby ich używanie było komfortowe dla załogi fermy.
Przedmioty osobiste	Należy ograniczyć do minimum ilość przedmiotów osobistych przynoszonych na strefę czystą przez pracowników i gości gospodarstwa. Zaleca się, aby wszelkie rzeczy osobiste zostawić w szafkach lub pomieszczeniach socjalnych. O ile to konieczne, wnoszenie prywatnych telefonów komórkowych, sprzętów elektronicznych, okularów, biżuterii itp. powinno być poprzedzone dezynfekcją. Przedmioty higieny osobistej, lekarstwa itp. Powinny być zapewnione przez pracodawcę	Należy wyeliminować wnoszenie na teren strefy czystej gospodarstwa wszelkich toreb, plecaków a także etui telefonów, których dezynfekcja jest niemożliwa. W przypadku pracowników palących zaleca się zakup papierosów, które nie będą wynoszone poza strefę czystą gospodarstwa.
Woda	Woda przeznaczona dla zwierząt musi pochodzić z przebadanego źródła. Jakość wody przeznaczonej dla zwierząt oraz mycia budynków inwentarskich musi być zgodna z krajową normą.	Woda dla zwierząt powinna być przebadana co najmniej raz w roku, również pod względem skażenia biologicznego.
Pasza	Wszystkie magazyny pasz i komponentów pasz muszą być zabezpieczone przed dostępem zwierząt domowych i dzikich. Komponenty zbożowe i słomę najlepiej poddać należytej kwarantannie (zboża – 30 dni, słoma – 90 dni), jeżeli pochodzą z obszarów zagrożonych ASF, obligatoryjnie powinny być poddane podanym okresom kwarantanny.	Zaleca się poddawanie paszy obróbce termicznej np. granulacji. Produkcja pasz powinna być opisana procedurą. W PBB należy wykazać dostawców i magazyny komponentów pasz. Zasady funkcjonowania mieszalni pasz powinny być określone procedurą.
Zakup zwierząt	Zakup zwierząt powinien być ograniczony do minimum. Zwierzęta powinny być zakupowane ze stada o znanym i potwierdzonym statusie zdrowotnym, najlepiej od jednego dostawcy, dotyczy to również zakupu nasienia. W przypadku zakupu zwierząt produkcyjnych należy operować jednostkami produkcyjnymi na zasadzie całe pełne/całe puste. Przy transporcie zakupionych zwierząt powinno się korzystać z własnych środków transportu, lub sprawdzonych przewoźników.	Zakup zwierząt jest jednym z punktów krytycznych. Stan zdrowotny zwierząt powinno się sprawdzać przed każdym planowanym zakupem.

Kwarantanna	<p>W przypadku zakupu zwierząt hodowlanych zaleca się stosowanie okresu kwarantanny w specjalnie do tego przeznaczonych budynkach. Kwarantanna dla zwierząt przywożonych do gospodarstwa z innych lokalizacji powinna być usytuowana możliwie daleko od podstawowych budynków inwentarskich.</p> <p>Kwarantanna musi być zorganizowana na zasadzie całe pomieszczenie pełne/całe puste. Kwarantanna powinna trwać wystarczająco długo, aby możliwe było przebadanie i aklimatyzacja zwierząt przed dołączeniem ich do stada podstawowego, minimum 21 dni. Kwarantanna musi posiadać osobne miejsca składowania paszy, dedykowany sprzęt, urządzenia oraz ubrania i obuwie dla obsługi. Do obsługi zwierząt powinno się oddelegować pracowników niezwiązanych z obsługą stada podstawowego, lub obsługę tych zwierząt ustawić na koniec dnia bez konieczności powrotu personelu do obsługi stada podstawowego.</p>	Organizację kwarantanny dla zwierząt należy opisać procedurą.
Sprzedaż zwierząt	Należy określić zasady obowiązujące przy sprzedaży każdej kategorii zwierząt: prosiąt, warchlaków, zwierząt hodowlanych, nasienia, tuczników, brakowanych macior i knurów oraz tuczników drugiej klasy.	Zasady sprzedaży każdej kategorii zwierząt powinny być opisane procedurą.
Punkt odbioru nasienia	Powinien być zlokalizowany w części brudnej gospodarstwa, zorganizowany w sposób zabezpieczający dostęp do strefy czystej oraz ograniczający krzyżowanie się dróg transportu nasienia z drogami wewnętrznymi.	Należy unikać wjazdu pojazdu rozwożącego nasienie na teren gospodarstwa.
Sprzęt i urządzenia	Sprzęt i urządzenia powinny być przydzielone do poszczególnych stref gospodarstwa i odpowiednio oznakowane. Ich przemieszczanie pomiędzy strefami powinno być ograniczone do minimum i poprzedzone odpowiednimi zabiegami mycia i dezynfekcji. Należy kategorycznie wyeliminować możliwość użyczenia oraz pożyczania sprzętu i urządzeń do obsługi innych gospodarstw. Wszystkie opisane zasady stosuje się zarówno do środków transportowych, sprzętu do obsługi zwierząt i urządzeń.	Należy zwrócić szczególną uwagę na obce środki transportu pasz, towarów oraz obornika i gnojowicy.
Dostawa towarów	Dostawa towarów (poza lekami) powinna być opisana procedurą i wymagać przynajmniej okresu 48h kwarantanny. Optymalnym rozwiązaniem jest wydzielenie specjalnego pomieszczenia do przeprowadzania dezynfekcji i kwarantanny dostarczanych do gospodarstwa towarów i sprzętów. W małych fermach nieposiadających specjalnego pomieszczenia okres kwarantanny może być skrócony.	O zasadach dostaw towarów należy poinformować dostawców.
Gospodarowa nie martwymi zwierzętami	Punkt odbioru padliny najlepiej usytuować na granicy strefy brudnej i ryzyka. Dopuszczalne jest również usytuowanie wewnątrz strefy brudnej w bezpiecznej odległości od strefy czystej. Powinien on być dobrze zabezpieczony przed dostępem zwierząt dzikich i domowych, zorganizowany w sposób zapewniający brak kontaktu sprzętu i personelu fermy z firmą odbierającą padlinę.	Można zastosować oddzielny przedział czasowy do manipulacji padliną dla personelu fermy i firmy utylizacyjnej. Miejsce odbioru padliny powinno być zorganizowane i wykonane w sposób zapewniający utrzymanie higieny, posiadające wyznaczone miejsce do wykonywania sekcji zwłok możliwe do mycia i dezynfekcji.
Ochrona przed szkodnikami	Ferma musi prowadzić program ochrony przed szkodnikami. Należy zabezpieczyć fermę przed gryzoniami oraz posiadać program zwalczania owadów w budynkach inwentarskich, a w przypadku wzmożenia problemu zastosować plan awaryjny. Należy wyeliminować również dostęp ptaków i innych zwierząt dzikich do magazynów pasz, komponentów pasz i miejsc magazynowania padliny. Należy dbać o porządek i nisko przyciętą trawę w najbliższym sąsiedztwie budynków inwentarskich.	W przypadku dużego problemu należy wezwać wyspecjalizowaną firmę w celu normalizacji sytuacji.

Zwalczanie owadów	Gospodarstwo powinno prowadzić działania prewencyjne i zwalczające ilość owadów metodami chemicznymi lub mechanicznymi.	W przypadku dużego problemu należy wezwać wyspecjalizowaną firmę w celu normalizacji sytuacji.
Oborniki i gnojowica	Usuwanie obornika i gnojowicy należy przeprowadzać drogą brudną. W przypadku nieposiadania własnych sprzętów do usuwania gnojowicy należy zadbać o czystość, dezynfekcję i kwarantannę sprzętów pożyczonych. Ścieki komunalne nie mogą być mieszane z gnojowicą.	Wywóz obornika i gnojowicy wiąże się z dużym ryzykiem, gdyż na kołach pojazdów wyjeżdżających na pole często gromadzi się błoto i bród z pól, gdzie bytują dziki. Należy powziąć szczególne środki bezpieczeństwa na czas wywożenia odchodów z gospodarstwa.
Remonty i naprawy	Należy opracować procedury i instrukcje dotyczące stosowania zasad wymagań bioasekuracji podczas konieczności dokonywania napraw, remontów, czy konserwacji urządzeń lub innej infrastruktury budynku gdzie przebywają świnie, przechowuje się pasze i ściótkę, w tym zasady wejścia do tych budynków i wyjścia;	Przy dokonywaniu konserwacji i napraw należy zwrócić szczególną uwagę na wypełnianie procedury wejścia przez osoby z zewnątrz, a także na higienę sprzętów wnoszonych na teren strefy czystej gospodarstwa. Przy znacznych remontach lub rozbudowie zaleca się wyłączyć część remontowaną ze strefy czystej gospodarstwa, przesuwać granice strefy i zabezpieczając jej nowe granice.
Odpady komunalne	Odpady komunalne należy gromadzić w wyznaczonych miejscach zabezpieczonych przed dostępem zwierząt domowych oraz dzikich. Odbiór odpadów komunalnych powinien się odbywać poza strefą brudną fermy.	
Odpady weterynaryjne	W PBB należy wykazać ścieżkę utylizacji materiałów skażonych.	
Bioasekuracja wewnętrzna	Należy opracować zestaw procedur opisujących bioasekuracji wewnętrzną w gospodarstwie, obejmującą min: <ul style="list-style-type: none"> - kolejność obsługi zwierząt (od zdrowych po chore, od najmłodszych po najstarsze), - zasady przemieszczania się pracowników pomiędzy jednostkami produkcyjnymi - zasady mycia i dezynfekcji sprzętów - zasady używania igieł, strzykawek, kateterów, skalpeli i innych tego typu, - zasady przemieszczania prosiąt i robienia mamek - zasady mycia i dezynfekcji jednostek produkcyjnych - zasad organizacji zasiedleń (gęstość obsady, zasada całe pełne/całe puste) - inne tego typu 	

Mycie i dezynfekcja	Należy opracować procedurę mycia i dezynfekcji obejmującą poszczególne etapy procesu oraz wykaz środków myjących i dezynfektantów. Procedura powinna również określać czas każdego z etapów.	Gospodarstwo powinno prowadzić rejestr mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich oraz wdrożyć wewnętrzny system kontroli skuteczności przeprowadzania tych zabiegów.
Zdrowie zwierząt	Każda ferma powinna posiadać plan weterynaryjny opracowany przez nadzorującego lekarza weterynarii. Plan powinien zawierać informacje na temat monitoringu statusu zdrowia stada, planu szczepień oraz parametrów służących do określenia wystąpienia stanu alarmowego.	Gospodarstwo może posługiwać się elektronicznym systemem zarządzania stadem, gdzie badane są parametry produkcyjne stada. Na podstawie ich analizy, oraz określenia poziomów progowych załoga fermy musi rozpoznać sytuację alarmową związaną ze zdrowotnością określonej grupy produkcyjnej.
Szkolenia i informacje	Gospodarstwo musi mieć opisany system szkoleń stanowiskowych i wprowadzających dla pracowników. Pracownicy powinni przynajmniej raz w roku przechodzić szkolenie dotyczące zasad bioasekuracji, oraz każdorazowo przy zmianie procedur operacyjnych. Szkolenie muszą obejmować co najmniej: - zasady higieny, wejścia i wyjścia do/z budynków, gdzie utrzymywane są świnię, w tym zmianę odzieży i obuwia, - zasady prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, obuwia, urządzeń, sprzętu i pomieszczeń, - podstawowej oceny stanu zdrowia świń - zasady bioasekuracji	Szkolenia dla obsługi muszą być udokumentowane, poświadczane podpisem prowadzącego i uczestników, oraz wykazem zagadnień przekazanych podczas szkolenia. O zasadach bioasekuracji przy obsłudze zwierząt w gospodarstwie powinni też być poinformowani domownicy. W gospodarstwach nie zatrudniających osób z zewnątrz do obsługi świń, paszy i materiałów ściółkowych spełnienie tego wymogu następuje przez posiadanie ulotek informacyjnych, uczestnictwie w spotkaniach szkoleniowych w sprawie zasad kontroli i zapobiegania ASF organizowanych dla hodowców świń;
Pracownicy	Pracowników gospodarstw trzody chlewnej obowiązuje zakaz utrzymywania świń we własnym gospodarstwie lub pracy w innym gospodarstwie utrzymującym świnię. Zasady te powinny być regulowane umową pisemną między pracodawcą, a osobą zatrudnioną.	Warto rozważyć rozszerzenie zakazu również na osoby mieszkające w jednym gospodarstwie domowym z pracownikiem.
Przegląd procedur	Przeglądu procedur operacyjnych należy dokonać co najmniej raz w roku lub po każdej znaczącej zmianie produkcyjnej lub innej mającej wpływ na bioasekurację fermy.	
Wewnętrzny system kontroli	Należy ustalić częstotliwość przeglądu Planu Środków Bezpieczeństwa oraz zasady formułowania i wdrażania wniosków. Częstotliwość przeglądu planu powinna być wykonywana raz do roku i po każdym wystąpieniu istotnego (przekroczenie przekroczenia krytycznego poziomu parametru służącego monitorowaniu stanu zdrowia) problemu zdrowotnego na fermie. Wnioski powinny być formułowane na piśmie wraz z opisem działań naprawczych. Należy wskazać zasady komunikowania wniosków i działań naprawczych oraz sposób ich wdrożenia. Należy dokonać (jeśli konieczne) zmian w Planie Środków Bezpieczeństwa.	Należy wskazać osoby odpowiedzialne za działania i dokumentowanie planu środków bezpieczeństwa fermy.

Procedury w siedzibie stada

1. Procedura Alarmowa
2. Procedura wejścia i wjazdu na teren siedziby stada
3. Procedura szkoleń
4. Procedura przeglądu zabezpieczenia budynków
5. Procedura konserwacji i napraw obiektów
6. Procedura zasiedlania budynków
7. Procedura użycia sprzętu i narzędzi
8. Procedura usuwania odchodów zwierząt
9. Procedura usuwania padłych zwierząt i tkanek odpadowych ze zwierząt
10. Procedura usuwania odpadów
11. Procedura dbania o porządek i otoczenie budynków w siedzibie stada
12. Procedura mycia i dezynfekcji pomieszczeń
13. Procedura używania mat dezynfekcyjnych
14. Procedura przemieszczania zwierząt
15. Procedura deratyzacji
16. Procedura dezynsekcji
17. Procedura Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt
18. Procedura Żywienia Zwierząt
19. Procedura Przeglądu Planu

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Alarmowa	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. W każdym przypadku problemów zdrowotnych zwierząt należy skontaktować się bezzwłocznie z prowadzącym opiekę lekarzem weterynarii.
2. W przypadku zwiększonych upadków zwierząt należy skontaktować się bezzwłocznie z prowadzącym opiekę lekarzem weterynarii.
3. W każdym przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej należy skontaktować się bezzwłocznie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Międzychodzie.
4. Należy udzielić w zgłoszeniu szczegółowych informacji dotyczących siedziby stada, zwierząt i ich stanu zdrowia oraz objawów jakie występują.
5. Nie dopuszczalne jest podejmowanie prób leczenia zwierząt we własnym zakresie oraz zatajanie informacji o ich stanie zdrowia przed lekarzem prowadzącym i Powiatowym Lekarzem Weterynarii.
6. Aktualne numery alarmowe do Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz do lekarza weterynarii sprawującego opiekę nad zwierzętami znajduje się w Planie Zabezpieczenia Biologicznego.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura wejścia i wjazdu na teren siedziby stada	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Żaden samochód nie wjeżdża na teren siedziby stada, zaparkowane auta zostają przed bramą wjazdową bądź na wyznaczonym do tego celu miejscu (nie dotyczy dostaw paszy, transportu zwierząt, leków itp.)
2. Wchodząc na teren fermy należy przejść przez matę dezynfekującą, założyć osłony na buty. Należy wpisać się w rejestr osób wchodzących.
3. W części brudnej pomieszczenia przeznaczonego do przebierania się należy zostawić odzież prywatną oraz wszystkie rzeczy osobiste. Bezwzględnie nic nie może być przeniesione na część czystą pomieszczenia. Obowiązkowo dezynfekujemy ręce środkiem dezynfekcyjnym. Jeżeli jest możliwość skorzystania z prysznicza należy dokładnie umyć całe ciało z użyciem żelu i szamponu. Zakładamy odzież i obuwie fermowe bądź jednorazowe.
4. Kategoryczny zakaz wnoszenia rzeczy osobistych na teren fermy. Zakaz wnoszenia telefonów i torebek. Osoby używające okularów mogą wnieść je na fermę po wcześniejszym umyciu i dezynfekcji.
5. Obowiązuje kategoryczny zakaz wnoszenia jedzenia i napojów na teren budynków ze zwierzętami a posiłki mogą być spożywane wyłącznie w wyznaczonych do tego celu miejscach np. stołówce.
6. Za każdym razem wchodząc do budynków ze zwierzętami należy dokładnie umyć dłonie i je zdezynfekować.
7. Jeżeli są zatrudniani pracownicy każdy z nich musi zostać zapoznany z procedurą.
8. Każda osoba z zewnątrz przed każdym wejściem na strefę brudną zostaje szczegółowo zapoznana z zasadami bioasekuracji przez właściciela/osobę odpowiedzialną. Po zapoznaniu się z zasadami sobą taka podpisuje stosowne oświadczenie.
9. Żadna osoba z zewnątrz nie wjeżdża na teren siedziby stada autem, niezbędny sprzęt przywieziony z zewnątrz przeznaczony do prac na terenie siedziby stada musi być zdezynfekowany przed wniesieniem.
10. Każda osoba wchodząca do budynków ze zwierzętami zostaje wpisana w Rejestr osób wchodzących do pomieszczeń w których utrzymywane są świnie.
11. Każdy pojazd wjeżdżający na teren gospodarstwa zostaje wpisany w Rejestr środków transportu wjeżdżających na teren siedziby stada.
12. Każda osoba wchodząca do siedziby stada podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekuracji panującymi na terenie siedziby stada.

Rejestr osób wchodzących do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnię

L.p.	Data i godzina wejścia	Imię i nazwisko osoby wchodzącej do pomieszczenia, w którym utrzymywane są świnię	Nazwa firmy /instytucji lub pracownicy danego gospodarstwa	Cel wejścia	Numer budynku (jeśli więcej niż 1)	Data i miejsce ostatniego pobytu w innym gospodarstwie, w którym utrzymywane są świnię oraz uczestniczenia w polowaniu lub odłowię zwierząt dzikich	Czy zastosowano odzież i obuwie ochronne przed wejściem do budynku? TAK/NIE	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru

Rejestr środków transportu wjeżdżających na teren gospodarstwa

Lp	Data i godzina wjazdu	Numer rejestracyjny pojazdu i/lub nazwa podmiotu wjeżdżającego do gospodarstwa	Cel wjazdu (np. kupno/sprzedaż świń, odbiór padłych zwierząt)	Informacje o miejscu ostatniego pobytu danego pojazdu/podmiotu przed wjazdem do gospodarstwa	Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie rejestru

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura szkoleń	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Każdy nowozatrudniony pracownik, przed przystąpieniem do pracy przechodzi szkolenie z zakresu dobrostanu i bioasekuracji zwierząt.
2. Szkolenia odbywają się przy każdej zmianie procesu technologicznego bądź wprowadzenia zmian w procedurach.
3. Każdy pracownik przechodzi szkolenie przypominające minimum raz w roku.
4. Szkolenia prowadzi właściciel siedziby stada bądź osoba przez niego upoważniona.
5. Odbycie szkolenia i podpisanie oświadczenia jest niezbędne do podjęcia pracy w siedzibie stada.
6. Pracownikiem siedziby stada może być wyłącznie osoba która po za fermą nie zajmuje się obsługą świń i dzików w żadnym innym miejscu oraz w miejscu zamieszkania.
7. Każdy pracownik jest zobowiązany do:
 - a. zgłaszania nieprawidłowości właścicielowi.
 - b. przestrzegania zasad bioasekuracji.
 - c. zmiany odzieży i obuwia przed rozpoczęciem pracy w siedzibie stada.
 - d. zachowanie zasad higieny, w szczególności:
 - i. mycie i dezynfekcja rąk.
 - ii. mycie i dezynfekcja obuwia.
 - e. przechowywania i spożywania posiłków wyłącznie w wyznaczonych miejscach.
 - f. nie spożywania posiłków z wieprzowiną i dziczyzną na terenie siedziby stada.
 - g. uczestnictwie w szkoleniach dotyczących produkcji zwierzęcej.
8. Osoby przeszkolone podpisują „Oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekuracji gospodarstwa” .

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Oświadczenie o zapoznaniu się z procedurami bioasekruacji gospodarstwa	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

.....

Imię i nazwisko

.....

data i miejscowość

.....

adres zamieszkania

Oświadczenie

Oświadczam, że zostałem/zostałam poinformowany o zasadach bioasekruacji obowiązujących w siedzibę stada oraz zobowiązuje się ich przestrzegać.

Oświadczam że nie posiadam kontaktu z trzodą chlewną i dzikami innymi niż w miejscu zatrudnienia.

.....

Data i podpis

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura przeglądu zabezpieczenia budynków	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przeglądu zabezpieczenia budynków dokonuje się okresowo minimum raz w miesiącu.
2. Przeglądu dokonuje wyznaczona osoba bądź właściciel siedziby stada.
3. Przeglądowi podlegają wszystkie budynki w strefie czystej siedziby stada.
4. Jeżeli przegląd budynków wymaga przejścia ze strefy brudnej do czystej zastosowanie ma procedura wejścia.
5. Zwraca się szczególną uwagę na:
 - a. Ogólną szczelność budynków.
 - b. Okna.
 - c. System wentylacji.
 - d. Otwory w budynkach.
 - e. Drzwi zewnętrzne.
 - f. Drzwi wewnętrzne.
 - g. Maty dezynfekcyjne.
6. Wszelkie naprawy dokonywane są bez zbędnej zwłoki.
7. Wynik przeglądu oraz wykonane naprawy zapisuje się w „Rejestrze przeglądu zabezpieczeń”.

Rejestr przegląd zabezpieczeń budynków przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych*)

Data przeglądu	Ogólna szczelność budynku		Okna		Drzwi zewnętrzne (S,P) lub zasuwa otworu przy stosowaniu silosów (P)		Drzwi wewnętrzne		Podjęte naprawy Budynki inwentarskie (S)	Podjęte naprawy Budyni inne (P)	Podpis osoby odpowiedzialnej za dokonanie przeglądu
	budynek inwentarski świnie(S)**) +/-	magazyn pasz (P***) +/-	(S) +/-/ND	(P) +/-/ND	(S) +/-/ND	(P)+/-/ND	(S) +/-/ND	(P)+/-/ND			

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura konserwacji i napraw obiektów	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Dąży się do przeprowadzania remontów w chwili gdy w budynkach nie ma zwierząt
2. Każda osoba z zewnątrz przed wejściem na strefę brudną musi zostać szczegółowo poinformowana o zasadach bioasekuracji oraz podpisać stosowne oświadczenie, także o braku kontaktu z innymi siedzibami stad, braku udziału w polowaniu i lub odłowieniu zwierząt.
3. Pracownicy firm remontowych, w przypadku wykonania napraw na zewnątrz budynków zobowiązani są do noszenia jednorazowej odzieży ochronnej.
4. Ekipa remontowa nie wjeżdża na teren siedziby stada, niezbędny sprzęt przewieziony z zewnątrz musi być zdezynfekowany przed wniesieniem na teren siedziby stada. Jeżeli prace wykonywane są wewnątrz budynków i strefie czystej – obowiązuje pełna procedura wejścia na fermę.
5. Wnoszenie narzędzi i urządzeń na teren fermy odbywa się po ich zdezynfekowaniu. Jeżeli narzędzia są wykorzystywane w strefie brudnej i czystej podlegają dezynfekcji przy każdorazowym przekroczeniu granicy pomiędzy nimi.
6. Narzędzia i sprzęt użyty do napraw po zakończeniu prac remontowych jest zdezynfekowany.
7. Wykonane naprawy zapisuje się w „Rejestrze przeglądu zabezpieczeń”.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura zasiedlania budynków	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Do siedziby stada wprowadza się zwierzęta ze źródeł o znanym statusie zdrowotnym potwierdzonym świadectwami zdrowia zwierząt oraz z zapewnioną bioasekuracją.
2. Nasienie stosowane w siedzibie stada pochodzi od zwierząt o znanym statusie zdrowotnym
3. Zwierzęta dostarczane do siedziby stada przechodzą przez kwarantannę.
4. Budynek kwarantanny powinien znajdować się w znacznym oddaleniu od właściwych budynków inwentarskich. Jeżeli budynek kwarantanny stanowi części budynków inwentarskich, należy na czas trwania kwarantanny uniemożliwić bezpośrednie przemieszczanie się ludzi i zwierząt do pozostałych części budynku.
5. Obsługa zwierząt w kwarantannie wykonywana jest jako ostatnia czynność. Stosuje się odrębną odzież i obuwie, a także sprzęt do obsługi zwierząt w kwarantannie.
6. Okres kwarantanny kończy się po 21 dniach.
7. Przed wprowadzeniem zwierząt do pomieszczeń należy uruchomić wentylację i sprawdzić czy działa właściwie. Należy skontrolować wszystkie smoczki i poidła oraz karmniki i paszociągi. Sprawdzić ich czystość i dawkowanie.
8. Sprawdzić temperaturę pomieszczenia.
9. Wprowadzić zwierzęta.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura użycia sprzętu i narzędzi	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Wszystkie narzędzia i urządzenia stosowane w siedzibie stada należy umieścić w wykazie urządzeń i maszyn z przypisaniem do poszczególnych stref.
2. Sprzęt użyty w każdej strefie powinien być łatwo identyfikowalny (kolory) aby nie było możliwości omyłkowego zastosowania go w nie właściwej strefie.
3. Jeżeli w uzasadnionych przypadkach zachodzi potrzeba zastosowania sprzętu w oby strefach lub sprzęt przypisany do strefy brudnej musi być użyty w strefie czystej, musi każdorazowo zostać poddany oczyszczaniu i dezynfekcji przed wniesieniem go do strefy czystej.
4. Sprzęt przeznaczony do obsługi pasz i ściółki nie może zostać przeznaczony do obsługi gnojownicy bądź obornika.
5. Wszystkie narzędzia i maszyny używane w siedzibie stada w obu strefach, muszą być na bieżąco oczyszczane i odkażane, a czynności powinny być potwierdzone wpisem w rejestrze.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania odchodów zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Gnojowica jest magazynowana w szczelnych i nie przepuszczalnych zbiornikach:
 - a. pod rusztami;
 - b. w przypadku zbiorników zewnętrznych znajdujących się w strefie brudnej;
2. Zbiorniki wewnętrzne i zewnętrzne są opróżniane okresowo. Odbiór gnojowicy zorganizowany jest w sposób wykluczający potrzebę wjazdu pojazdów do strefy czystej. Jeżeli zachodzi potrzeba kontroli poziomu gnojowicy w zbiornikach zewnętrznych przed opróżnieniem przy powrocie na teren strefy czystej obowiązuje procedura wejścia.
3. Obornik jest usuwany z budynków okresowo. W częstotliwości usuwania obornika uwzględnia się rodzaj chowu, jednakże bezwzględnie każdorazowo przed wprowadzeniem nowej partii zwierząt. Usuwany obornik będzie przetrzymywany do czasu zagospodarowania w strefie brudnej w wyznaczonym do tego miejscu, z zachowaniem przepisów prawa.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania padłych zwierząt i tkanek odpadowych ze zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Wywóz padłych sztuk zwierząt to ostatnia czynność dnia. Odzież w której usuwano sztuki padłe, nie może być użyta do obsługi zwierząt bez prania. Sprzęt i pojazdy wykorzystywane do usuwania martwych zwierząt bądź tkanek odpadowych po zakończeniu pracy należy umyć i zdezynfekować.
2. Zwierzęta padłe oraz tkanki odpadowe muszą być magazynowane we właściwych pojemnikach zlokalizowanych tak, aby spełniały aktualne wymogi prawne. Pojemniki usytuowane są w strefie brudnej, bądź po za siedzibą stada w wyznaczonym do tego celu miejscu. Miejsce magazynowania powinno być ogrodzone, zamknięte bądź sam pojemnik powinien być zamknięty/ zabezpieczony przed dostępem zwierząt i osób trzecich. Drogi pojazdów z siedziby stada i pojazdów utylizacyjnych nie powinny się krzyżować.
3. Należy ograniczyć do niezbędnego minimum ilość transportów utylizacyjnych. Każdy pojazd przyjeżdżający po odbiór padliny traktuje się jako potencjalne źródło zagrożenia. Jeżeli technicznie jest to możliwe pojazd utylizacyjny nie powinien wjeżdżać na teren siedziby stada. A przed wpuszczeniem pojazdu na teren siedziby stada należy każdorazowo zweryfikować jego czystość i zdezynfekować zarówno pojazd jak i kontener. Podmiot odbierający padlinę i tkanki zwierzęce musi posiada zatwierdzenie weterynaryjne.
4. Każde padnięcie świń zgłasza się do Powiatowego Lekarza Weterynarii odpowiedniego terytorialnie bez zbędnej zwłoki oraz do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ciągu 2 dni. Każde padnięcie wpisuje się Księgę Rejestracji Świń, oraz uwzględnia się w Spisie świń w gospodarstwie.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura usuwania odpadów	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Odpady komunalne z terenu siedziby stada są usuwane regularnie do pojemników usytuowanych w strefie brudnej bądź po za nią. Pojemniki muszą być szczelne, zamknięte i zabezpieczone przed dostępem zwierząt i osób trzecich.
2. Odpady weterynaryjne są na bieżąco lub okresowo odbierane przez lekarza weterynarii bądź firmę utylizacyjną. Odbiór odpadów należy dokonywać przez wyznaczone wyjście. Częstotliwość odbioru planowana jest z uwzględnieniem zachowania porządku w siedzibie stada, jak i zminimalizowaniem ewentualnych wjazdów.
3. Do czasu przekazania odpady są magazynowane w przeznaczonych do tego celu pojemnikach w wyznaczonym miejscu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Odpady podlegają segregacji.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura dbania o porządek i otoczenie budynków w siedzibie stada	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Należy zabezpieczyć siedzibę stad przed dostępem osób postronnych.
2. Bezwzględnie należy przestrzegać porządku w otoczeniu budynków w siedzibie stada.
3. Urządzenia, maszyny i sprzęt w poszczególnych strefach po zakończeniu pracy i po zdezynfekowaniu jest odkładany na właściwe wyznaczone do tego celu miejsce.
4. Nie dopuszcza się do rozrostu się zarośli, trwa jest koszona zgodnie z potrzebami, otoczenie siedziby stada pozostaje równe.
5. Nie dopuszcza się składowanie w nie wyznaczonych miejscach odpadów, części zapasowych, opon, palet, desek, płyt i innych mogących dawać schronienie gryzoniom i insektom.
6. Należy kontrolować szczelność ogrodzeń siedziby stada – w przypadku jakichkolwiek ubytków należy je natychmiast zabezpieczać.
7. Wszystkie bramy i drzwi muszą być zamknięte 24h na dobę.
8. Ruch wokół budynków należy ograniczyć do niezbędnego minimum.
9. Każdy pojazd przed wjazdem na teren siedziby stada musi zostać zdezynfekowany. Na teren siedziby stada wjeżdżają pojazdy wyłącznie niezbędne do jej funkcjonowania siedziby stada. Pojazdy pracowników, gości, IW, lekarzy weterynarii i ekip naprawczych/ budowlanych pozostają bezwzględnie poza siedzibą stada.
10. Przed rozpoczęciem dezynfekcji pojazdów należy ubrać ubranie jednorazowe. Jeżeli dezynfekcję wykonuje pracownik siedziby stada, obowiązuje go procedura wejścia.
11. Kierowcy wjeżdżający na teren siedziby stada pozostają w pojazdach, w szczególnych przypadkach mogą opuścić pojazd w ubraniu jednorazowym oraz obuwiu ochronnym.
12. Siedziba stada musi być wyposażona w odpowiednią ilość obuwia i kombinezonów jednorazowych.
13. Obowiązuje całkowity zakaz wnoszenia na teren siedziby stada żywności pochodzącej od dzików oraz wieprzowiny.
14. Obowiązuje całkowity zakaz uczestniczenia w polowaniach.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura mycia i dezynfekcji pomieszczeń	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

Mycia i dezynfekcje pomiędzy grupami zwierząt są podstawowym zabiegiem zapobiegającym roznoszeniu się infekcji. Do mycia i dezynfekcji stosować preparaty których wykaz znajduje się na stronie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Preparatów Biobójczych. Każdorazowo przed rozpoczęciem mycia i dezynfekcji należy upewnić się że dany preparat wykazuje działanie wirusobójcze. Należy przeczytać ulotkę dołączoną do opakowania.

1. Wyprowadzić zwierzęta z budynku.
2. Usunąć obornik i gnojowicę odprowadzić.
3. Usunąć wszystkie pozostałości organiczne.
4. Usunąć wszelkie wyposażenie, które może ulec uszkodzeniu przy dezynfekcji.
5. Zabezpieczyć instalacje i urządzenia i instalacje elektryczne.
6. Zwilżyć wszystkie powierzchnie roztworem mydła służącego do mycia budynków inwentarskich z użyciem lancy, karchera bądź szczotki. Zwilżanie zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
7. Pozostawić namoczoną powierzchnię na około 30 -45 minut.
8. Umyć ściany przy pomocy karchera bądź szczotki. Mycie zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
9. Jeżeli w obiekcie znajdują się kanały na gnojowicę, umyć je z pozostałości. Czyste kanały zamknąć i zalać wodą.
10. Zdezynfekować całe pomieszczenie środkiem o stężeniu zalecanym przez producenta. Dezynfekcję zaczynamy od góry – sufitu i kończymy dole - na podłodze. Od punktu usytuowanego najdalej od drzwi wejściowych i skończyć na nich wychodząc.
11. Za pomocą urządzenia do bielenia powierzchni i przygotowanego roztworu wapna z wodą należy rozproszyc dokładnie po powierzchniach.
12. Pozostawić do wyschnięcia pomieszczenia.
13. Umieścić w pomieszczeniu umyty i zdezynfekowany wcześniej sprzęt przenośny oraz umyte i zdezynfekowane maty dezynfekcyjne.
14. W przypadku problemów zdrowotnych dopuszcza się zamgławianie pomieszczeń przy użyciu specjalnie do tego przeznaczonego urządzenia i środka.
15. Po całkowitym wyschnięciu budynków wprowadzić zwierzęta o znanym statusie zdrowotnym i po kwarantannie.
16. Uzpełnić pojemniki i maty dezynfekcyjne.
17. Każdą z czynności zapisać w Rejestrze czyszczenia i dezynfekcji.

Dokumentacja czyszczenia i dezynfekcji w gospodarstwie

Data zabiegu	rodzaj zabiegu: czyszczenie (C), dezynfekcja (D)/uzupełnienia środka dezynfekcyjnego (U)				Nazwa użytego środka dezynfekcyjnego	Ilość sporządzonego roztworu	Ilość zużytego roztworu	Podpis osoby odpowiedzialnej
	Budynek nr (jeśli więcej niż 1)	sprzęt /narzędzia	Maty przed wjazdem/ wyjazdem z/do gospodarstwa*	Maty przed wejściem / wyjściem do budynku, w którym utrzymywane są świnię				

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura używania mat dezynfekcyjnych	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Matę rozkłada się przed wejściem, wjazdem do siedziby stada oraz przed wejściem, wjazdem do budynków strefy czystej (chlewnie, magazyny pasz i ściółki, pomieszczenie mieszalnika i śrutownika itd ...). Dopuszcza się jako dodatkowy zabezpieczenie maty w przejściach wewnątrz budynków.
2. Matę należy rozłożyć na powierzchni równej, bez jakichkolwiek wystających elementów, mogących uszkodzić mechanicznie spód maty podczas jej użytkowania, bądź wyłożyć do specjalnie do tego celu przygotowanych zagłębień lub koryt.
3. Nasączenie maty odbywa się z zewnątrz, ciecz powoli wylewać na matę.
4. Do nasączenia mat stosować wyłącznie środki do tego celu przeznaczone w stężeniach zalecanych przez producentów tych środków.
5. Preparaty wymieniać lub uzupełniać zgodnie z instrukcjami producentów środków.
6. Nie mieszać różnych środków chemicznych do jednorazowego napełnienia maty.
7. W niskich temperaturach poniżej 0 C do środka dezynfekcyjnego dodawać anty zamrażasz np. glikol.
8. Pojazdy dezynfekujące koła powinny bezwzględnie ograniczyć prędkość przy przejeździe po macie do max 5km/h.
9. Po macie należy przejeżdżać, ze stałą prędkością, bez gwałtownego przyspieszania bądź hamowania – może to spowodować uszkodzenie maty dezynfekcyjnej.
10. Przy wjeździe na matę dezynfekcyjną przejazdową umieścić ograniczenie prędkości, przeszkolić personel odnośnie korzystania z mat dezynfekcyjnych.
11. Należy regularnie oczyszczać maty np. przez zamiatanie z większych zanieczyszczeń mechanicznych, mogących spowodować uszkodzenie maty przy użytkowaniu.
12. W przypadku wystąpienia opadów atmosferycznych matę zabezpieczyć np. folią by uniknąć nadmiernego rozcieńczenia środka dezynfekcyjnego.
13. W przypadku mechanicznego uszkodzenia maty dezynfekcyjnej należy ją naprawić lub wymienić na pełnowartościową.
14. Mata podlega okresowej kontroli.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura przemieszczania zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przed wpuszczeniem auta na teren siedziby stada sprawdza się Książkę dezynfekcji pojazdu.
2. Jeżeli w przypadku wątpliwości auto nie jest wpuszczane na teren siedziby stada.
3. Konstrukcja rampy załadowniczej musi umożliwiać mycie i dezynfekcję.
4. Zawsze przed załadunkiem zwierząt a po rozłożeniu rampy załadowniczej należy dokładnie ją zdezynfekować. Za każdym razem po załadunku zwierząt rampa fermy musi zostać umyta i zdezynfekowana. Kierowca w czasie załadunku zwierząt pozostaje w aucie. W szczególnych przypadkach dopuszcza się opuszczenie pojazdu przez kierowcę, za każdym razem musi on założyć jednorazowy strój ochronny i ochraniacze na buty. Kierowca nie może wchodzić na rampę fermy. Pracownik gospodarstwa natomiast nie wchodzi na rampę pojazdu. W czasie załadunku zwierząt jedna osoba przygania zwierzęta do rampy a druga osoba przegania je przez rampę do rampy auta nie wchodząc na nią. Ta sama osoba która przegania zwierzęta przez rampę dezynfekuje samochód i rampę przed załadunkiem a rampę. Pracownik obsługujący rampę po zakończeniu załadunku rozładunku przy wejściu na teren budynków podlega procedurze wejścia.
5. Jeżeli w siedzibie stada występują nietypowe objawy, zachowanie zwierząt, zwiększone upadki, biegunki, gorączki, brak pobierania paszy, wstrzymuje się wszelkie transporty wjeżdżające na teren siedziby stada. Wszelkie podejrzenia zgłasza się do lekarza weterynarii prowadzącego siedzibę stada bądź do odpowiedzialnego terytorialnie Powiatowego Lekarza Weterynarii.
6. Nie dopuszcza się przenoszenia/ przewożenia sprzętu pomiędzy siedzibami stad.
7. Prawidłowe funkcjonowanie siedzi stad zależy bezwzględnie od przestrzegania bezwzględnie zasad bioasekracji i prawidłowej dezynfekcji wszystkich wjeżdżających pojazdów.
8. Przemieszczenie zwierząt zgłaszamy do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
9. Dokonujemy stosownych wpisów w Księdze Rejestracji Świń.
10. Dokonuje się stosownych wpisów w Rejestrze świń w siedzibie stada.

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura deratyzacji	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. W siedzibie stada wprowadza się program monitorowania i zwalczania gryzoni.
2. W ramach realizacji programu monitorowania i zwalczania gryzoni w gospodarstwie utrzymującym zwierzęta, należy gromadzić paragony lub faktury, potwierdzające zakup trutek na gryzonię i inne.
3. Należy zakupić lub wykonać samodzielnie stacje deratyzacyjne.
4. Numery stacji oraz ich rozmieszczenie nanosimy na plan siedziby stada.
5. W siedzibie stada musi znajdować się zapas środków przeciwko gryzoniom.
6. Jeżeli ilość środków i stacji jest nie wystarczająca modyfikujemy system po przez dodanie kolejnych stacji.
7. Przed rozpoczęciem uzupełniania stacji zapoznaj się z ulotką stosowania zakupionych środków.
8. Przy pracy z trutkami używaj zawsze gumowych rękawic.
9. W czasie pracy z trutkami nie wolno jeść i pić.
10. Trutkę rozkładamy w miejscach nie dostępnych dla zwierząt gospodarskich i domowych.
11. Pozostałą po monitoringu trutkę zabezpieczamy w taki sposób aby nie była dostępna dla zwierząt i ludzi.
12. Każda zmiana w rozstawieniu stacji musi być naniesiona na plan siedziby stada.
13. Przeglądów stacji deratyzacyjnych nie rzadziej niż co miesiąc, a w okresie wzmożonej migracji gryzoni do zabudowań tj. wrzesień – listopad nie rzadziej niż 2 raz w miesiącu.
14. Każde sprawdzenie stacji jest zapisywane w Karcie kontroli stacji deratyzacyjnych na dany rok.
15. Stacje deratyzacyjne montujemy na zewnątrz budynków, dopuszcza się montaż odstraszaszy akustycznych natomiast wewnątrz można wyłożyć pułapki mechaniczne.
16. Stacje rozmieszczamy przy każdym wejściu/ wyjściu do budynków tworząc zewnętrzną linię obrony.
17. Miejsce znalezienia martwego gryzonia dezynfekujemy.
18. W przypadku gdy pracownicy wyspecjalizowanej firmy zajmują się zabiegami obowiązuje procedura wejścia do siedziby stada. Należy posiadać stosowną dokumentację potwierdzającą wykonanie zabiegów. Wszelkie nieprawidłowości w działaniu systemu zgłaszamy do pracowników firmy.
19. Po zakończeniu deratyzacji wypełnia się „Rejestr kontroli stacji deratyzacyjnych”

Rejestr kontroli stacji przeciwko gryzoniom w roku

X		Numery stacji deratyzacyjnej																				Podpis osoby wykonującej	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
Miesiąc	I																						
	II																						
	III																						
	IV																						
	V																						
	VI																						
	VII																						
	VIII																						
	IXa																						
	IXb																						
	Xa																						
	Xb																						
XIa																							
XIb																							
XII																							

LEGENDA:

A-Bez zmian B-Martwe gryzonie C-Odchody D-Zalanie E-Brak trutki F-inne

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura dezynsekcji	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Przy korzystaniu z środków owadobójczych zawsze korzystaj odzieży ochronnej, maski i rękawic.
2. W czasie zabiegu nie wolna jeść i pić.
3. Zawsze zapoznaj się z instrukcją stosowania środka.
4. Zabiegi wykonuje się zgodnie z zaleceniami producenta nie rzadziej niż raz w miesiącu
5. Sprzęt do dezynsekcji strefy czystej nie jest przenoszony do strefy brudnej i odwrotnie.
6. Przed rozpoczęciem stosowania środków dezynsekcji poinformuj o tym innych.
7. Pozostałą po zastosowaniu trutkę zabezpieczamy w taki sposób aby nie była dostępna dla zwierząt i ludzi.
8. Stosując preparaty sypkie i płynne punktowo zastosuj odpowiednie tacki.
9. Stosując preparaty w taśmach zamontuj je tak aby nie mogły do nich dosięgnąć zwierzęta.
10. Stosując malowanie wykonuj je w miejscach niedostępnych dla ludzi i zwierząt w wyznaczonych miejscach.
11. Po zakończeniu deratyzacji wypełnia się „Rejestr kontroli stacji deratyzacyjnych”.

Rejestr kontroli stacji przeciwko insektom

Data zabiegu	Budynek nr (jeżeli jest więcej)	Nazwa środka	Ilość środka	Podpis osoby wykonującej

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Siedziba stada jest zarejestrowana w Centralnej Bazie Danych Sytemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. Zmiany stanów zwierząt zgłaszane są zgodnie z wytycznymi przepisów prawa.
3. Zmiany stanów zwierząt zapisuje się w Księdze Rejestracji Świń w wersji cyfrowej bądź papierowej.
4. Zmiany stanów zwierząt zgłasza się do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z zachowaniem właściwej terminowości.
5. Zmiany stanów zwierząt zapisuje się w „Spisie świń w gospodarstwie”.
6. Zwierzęta są oznakowywane zgodnie z wytycznymi przepisów prawa.
7. Wszystkie padnięcia świń zgłasza się do Powiatowego Lekarza Weterynarii bez zbędnej zwłoki.
8. Dokonuje się spisu zwierząt w ustawowym terminie.

Spis świń w gospodarstwie

Data spisu	Liczba prosiąt (zwierzę od urodzenia do odsadzenia)	Liczba warchlaków (świnia od odsadzenia do 10 tygodnia życia)	Liczba tuczników (świnie od 10 tygodnia życia do dnia uboju)	Liczba loch (samica po pierwszym wyproszeniu)	Liczba loszek (dojrzała samica do pierwszego wyproszenia)	Liczba knurów (dojrzałe samce używane do rozrodu)	Liczba knurków (samiec od 10 tyg. życia do pierwszego krycia)	Podpis osoby spisującej

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Żywienia Zwierząt	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Środki żywienia zwierząt to:
 - a. Mieszanki Paszowe Pełnoporcjowe,
 - b. Mieszanki Paszowe Uzupełniające,
 - c. Mieszanki Paszowe Dietetyczne,
 - d. Mieszanki Paszowe Lecznicze,
 - e. Materiały Paszowe Pochodzenia Roślinnego,
 - f. Materiały Paszowe Pochodzenia Zwierzęcego,
 - g. Materiały Paszowe Pochodzenia Mineralnego,
 - h. Dodatki Paszowe,
2. Zakupy środków żywienia zwierząt dokonuje się wyłącznie od zarejestrowanych lub zatwierdzonych podmiotów, potwierdzając zakup fakturami bądź paragonami.
3. Dostawy środków żywienia zwierząt obowiązuje procedura wejścia i wjazdu do siedziby stada.
4. Przed zmagazynowaniem środki żywienia zwierząt podlegają kontroli w zakresie:
 - a. poprawności z zamówieniem,
 - b. daty ważności,
 - c. zabezpieczenia,
 - d. dokumentacji,
5. W razie stwierdzenie niezgodności zakwestionowana partia środków żywienia zwierząt nie zostaje przyjęta do magazynu paszowego.
6. Środki żywienia zwierząt są magazynowane wyłącznie w przeznaczonym do tego celu, szczelnym i zabezpieczonym magazynie.
7. Środki żywienia zwierząt wykorzystywane są wyłącznie przez grupy zwierząt dla których zostały przeznaczone.
8. Każdy zakup środków żywienia zwierząt nie potwierdzony paragonem bądź fakturą należy wpisać w Rejestr Zakupu Środków Żywienia Zwierząt.
9. Każdą sprzedaż środków żywienia zwierząt nie potwierdzona paragonem bądź fakturą należy wpisać w Rejestr Sprzedaży Środków Żywienia Zwierząt.
10. W przypadku przesyłania prób środków żywienia zwierząt do badań laboratoryjnych należy wypełnić Rejestr Pobranych Prób Środków Żywienia Zwierząt.
11. Pomieszczenia magazynu środków żywienia zwierząt, pomieszczenie mieszalni, magazyny pasz gotowych znajdują się w czystej strefie siedziby stada i przed wejściem do nich obowiązuje procedura wejścia.
12. Opakowanie po środkach żywienia zwierząt podlegają procedurze usuwania odpadów.

13. W siedzibie stada przestrzega się zakazu karmienia świń zielonką lub ziarnem zbóż pochodzącym z obszarów objętych ograniczeniami lub z obszarów zagrożenia, chyba że tę zielonkę lub ziarno poddano obróbce w celu unieszkodliwienia wirusa ASF lub składowano w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed ich podaniem świniom.
14. Środki żywienia zwierząt przeterminowane bądź których stan wskazuje na możliwość zaszkodzeniu zwierzętom (zawilgocenie, pleśń, itp.) zostają zmagazynowane w oddzielnym, wyznaczonym miejscu, oznaczone jako nie przydatne do skarmiania a następnie zutylicowane,
15. Nie dopuszcza się magazynowania materiałów paszowych przeznaczonych do produkcji pasz z gotowymi już mieszankami paszowymi.
16. Nie dopuszcza się do magazynowania z środkami żywienia zwierząt:
 - a. środków chemicznych,
 - b. środków ochrony roślin
 - c. detergentów,
 - d. smarów,
 - e. paliw,
 - f. innych.
17. W procesie produkcji pasz w siedzibie stada stosuje się zasadę „Pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”. Jako pierwsze stosuje się produkty najstarsze.
18. Jeżeli w siedzibie stada do żywienia zwierząt używane są pasze nonGMO przeznacza się dla nich oddzielny, oznakowany magazyn celem zapobiegania zanieczyszczenia krzyżowego.
19. Magazyny, pomieszczenie mieszalnika podlegają wszystkim procedurą przeznaczonym dla strefy czystej (przeгляд budynków, przeгляд stacji przeciwko gryzoniom, insektom, dezynfekcji i czyszczeniu).
20. Magazyny środków żywienia zwierząt oraz pomieszczenie mieszalnika i śrutownika zawsze pozostają zamknięte i prawidłowo zabezpieczone przed dostępem zwierząt domowych, dzikich oraz osób postronnych.
21. Mieszanki Paszowe Pełnoporcjowe są skarmiane bez dodatkowych czynności.
22. Mieszanki Paszowe Uzupełniające stosuje się do przygotowania paszy Pełnoporcjowej w siedzibie stada zgodnie z recepturami.

Rejestr Zakupu Środków Żywienia Zwierząt

Data	Rodzaj	Ilość	Nazwa podmiotu	Adres podmiotu	Przeznaczenie – grupa	Podpis

Rejestr Sprzedaży Środków Żywienia Zwierząt

Data	Rodzaj	Ilość	Nazwa podmiotu kupującego	Adres podmiotu	Przeznaczenie – grupa	Podpis

Rejestr Pobranych Prób Środków Żywnienia Zwierząt

Data	Rodzaj	Cel badania	Wynik	Podpis

Plan Zabezpieczenia Biologicznego	
Procedura Przeglądu Planu	Strona: 1
	Wersja 1
	Data wydania:

1. Plan Zabezpieczenia Biologicznego może być prowadzony w wersji papierowej bądź cyfrowej z możliwością szybkiego wydruku.
2. Plan Zabezpieczenia Biologicznego podlega okresowym przeglądom i sprawdzeniu poprawności.
3. Plan Zabezpieczenia Biologicznego jest aktualizowany zgodnie z potrzebą i zmianami technologicznymi w siedzibie stada.
4. Każda kolejna wersja planu jest zapisywana, drukowana i oznaczana.
5. Po każdej zmianie w Planie Bezpieczeństwa Biologicznego następuje szkolenie pracowników zgodnie z Procedurą szkoleń.
6. Przeglądy planu i zmiany zapisywane są w „Rejestrze przeglądów planu”

Data	Konieczne zmiany TAK/NIE	Podpis osoby odpowiedzialnej	Czy zmiany zostały dokonane? TAK/NIE	Zmieniona procedura	Data aktualizacji	Wersja numer	Podpis osoby odpowiedzialnej

Obszar	Biały	Niebieski	Fioletowy	Czerwony
	Wolny	Obszar objęty ograniczeniami I	Obszar objęty ograniczeniami II	Obszar objęty ograniczeniami III
	Brak wirusa	Brak wirusa	Wirus u dzików	Wirus u świń
Zgłoszenia	- + stanu -> 7 dni urodzenia -> 37 dni	- + stanu -> 48 godzin urodzenia -> 32 dni	- + stanu -> 48 godzin urodzenia -> 32 dni	- + stanu -> 48 godzin urodzenia -> 32 dni
Przemieszczenia	<p>Bez ograniczeń :</p> <ol style="list-style-type: none"> świadczenie zdrowia do gospodarstwa świadczenie zdrowia do rzeźni <p>Zwierzęta oznakowane</p>	<p>Żółta strefa i Polska (rzeźnia i gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> badanie kliniczne i świadectwo zdrowia 24h przed wyjazdem 	<p>Strefa Czerwona (rzeźnia i gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> zezwolenie PLW na przemieszczenie badanie 24h i świadectwo zdrowia możliwość gromadzenia zwierząt w miejscu gromadzenia po pozwoleniu przez PLW 	<p>Strefa Niebieska (rzeźnia i gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> zezwolenie PLW na przemieszczenie badanie 24h i świadectwo zdrowia
		<p>Po za Polskę (rzeźnia i gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie, nie wprowadzano świń z niebieskiej lub czerwonej strefy w ciągu 30 dni badanie 7 dni przed przemieszczeniem na ASF – ujemne badanie kliniczne 24 h przed wyjazdem + świadectwo zdrowia wymagania Choroby Aujeszkiego <p>Zwierzęta oznakowane</p>	<p>Strefa Żółta i Biała w Polsce (rzeźnia i gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie nie wprowadzano świń z niebieskiej lub czerwonej strefy w ciągu 30 dni badanie 7 dni przed przemieszczeniem na ASF – ujemne nie wprowadzono zwierząt ze stref z ograniczeniami w ciągu 30 dni badanie kliniczne 24 h przed wyjazdem + świadectwo zdrowia wymagania Choroby Aujeszkiego środki transportu, którymi są przewożone zwierzęta, po rozładunku muszą być czyszczone i odkażane, a dokument potwierdzający przeprowadzenie oczyszczenia i odkażania po ostatnim przemieszczeniu zwierząt (albo jego kopia) muszą być przewożone w tym środku transportu i udostępniane na żądanie urzędowego lekarza weterynarii <p>Zwierzęta oznakowane</p>	<p>Strefa Biała, Żółta i Czerwona w Polsce (rzeźnia):</p> <ol style="list-style-type: none"> TYLKO w celu natychmiastowego uboju w specjalnie zatwierdzonej do tego celu rzeźni 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie nie wprowadzano świń z niebieskiej lub czerwonej strefy w ciągu 30 dni badanie 7 dni przed przemieszczeniem na ASF – ujemne nie wprowadzono zwierząt ze stref z ograniczeniami w ciągu 30 dni badanie kliniczne 24 h przed wyjazdem + świadectwo zdrowia transport: <ol style="list-style-type: none"> bezpośredni z gospodarstwa do rzeźni, z góry określonymi trasami przewozu, środki transportu, po rozładunku muszą być czyszczone i odkażane, a dokument potwierdzający przeprowadzenie oczyszczenia i odkażania po ostatnim przemieszczeniu zwierząt (albo jego kopia) muszą być przewożone w tym środku transportu i udostępniane na żądanie urzędowego lekarza weterynarii, każdy transport musi spełniać warunki określone przez PLW. <p>Strefa Czerwona w Polsce (gospodarstwo):</p> <ol style="list-style-type: none"> 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie nie wprowadzano świń z niebieskiej lub czerwonej strefy w ciągu 30 dni badanie 7 dni przed przemieszczeniem na ASF – ujemne nie wprowadzono zwierząt ze stref z ograniczeniami w ciągu 30 dni badanie kliniczne 24 h przed wyjazdem + świadectwo zdrowia wymagania Choroby Aujeszkiego środki transportu, którymi są przewożone zwierzęta, po rozładunku muszą być czyszczone i odkażane, a dokument potwierdzający przeprowadzenie oczyszczenia i odkażania po ostatnim przemieszczeniu zwierząt (albo jego kopia) muszą być przewożone w tym środku transportu i udostępniane na żądanie urzędowego lekarza weterynarii

				W obszarze: 1. zapowietrzonym (3 km od ogniska choroby) 2. zagrożonym (10 km od ogniska choroby) Kategoryczny zakaz wyprowadzania świń z gospodarstwa.
Uboje	W: 1. rzeźni 2. we własnym gospodarstwie Wymagania: 1. zgłoszenie do PLW 2. badanie na włośnię 3. zgłoszenie do ARiMR	Tylko w : 1. w rzeźni 2. we własnym gospodarstwie Wymagania: 1. Zgłoszenie do PLW 2. 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie 3. obowiązek przeprowadzenia pełnego badania przebojowego i poubojowego 4. próbkę na włośnię pobiera tylko ULW 5. przy podejrzeniu wystąpienia ASF konieczne jest pobranie próbki. W takim przypadku pozyskane mięso będzie zdatne do spożycia tylko po uzyskaniu ujemnego wyniku badań laboratoryjnych 6. badanie na włośnię 7. zgłoszenie do ARiMR	Tylko w : 1. w rzeźni 2. we własnym gospodarstwie Wymagania: 1. Zgłoszenie do PLW 2. 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie 3. obowiązek przeprowadzenia pełnego badania przebojowego i poubojowego 4. próbkę na włośnię pobiera tylko ULW 5. przy podejrzeniu wystąpienia ASF konieczne jest pobranie próbki. W takim przypadku pozyskane mięso będzie zdatne do spożycia tylko po uzyskaniu ujemnego wyniku badań laboratoryjnych 6. badanie na włośnię 7. zgłoszenie do ARiMR	Tylko w : 1. w rzeźni 2. we własnym gospodarstwie Wymagania: 1. Zgłoszenie do PLW 2. 30 dni lub od urodzenia przebywają w gospodarstwie 3. obowiązek przeprowadzenia pełnego badania przebojowego i poubojowego 4. próbkę na włośnię pobiera tylko ULW 5. konieczne jest pobranie próbki w kierunku ASF. W takim przypadku pozyskane mięso będzie zdatne do spożycia tylko po uzyskaniu ujemnego wyniku badań laboratoryjnych. Próbkę pobiera tylko ULW 6. badanie na włośnię 7. zgłoszenie do ARiMR
				W obszarze: 1. zapowietrzonym (3 km od ogniska choroby) 2. zagrożonym (10 km od ogniska choroby) Zakaz ubojów gospodarczych -> Dozwolony za zgodą PLW

Obszar		Biały	Niebieski	Fioletowy	Czerwony
		Wolny	Obszar objęty ograniczeniami I	Obszar objęty ograniczeniami II	Obszar objęty ograniczeniami III
		Brak wirusa	Brak wirusa	Wirus u dzików	Wirus u świń
Maty	przed budynkiem ze świniami	TAK	TAK	TAK	TAK
	przed wejściem do gospodarstwa	NIE	TAK	TAK	TAK
	przed wjazdem do gospodarstwa	NIE	TAK	TAK	TAK
Program zwalczania szkodników		TAK	TAK	TAK	TAK
Ograniczenia w polowaniu		NIE	NIE	MOGĄ WYSTĄPIĆ	MOGĄ WYSTĄPIĆ
Tusze dzików w gospodarstwie		NIE	NIE	NIE	NIE
Badanie wszystkich dzików odstrzelonych		NIE	TAK	TAK	TAK
Badanie wszystkich dzików padłych		TAK	TAK	TAK	TAK
Poszukiwania dzików		NIE	TAK	TAK	TAK
Kontrola Inspekcji Weterynaryjnej		1 kontrola	Minimum 2x w roku	Minimum 2x w roku	Minimum 2x w